

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 76/2011-51

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 14. septembra 2011 v senáte zloženom z predsedu Sergeja Kohuta a zo sudcov Juraja Horvátha a Lajosa Mészárosa prerokoval prijatú sťažnosť JUDr. K. D., K., zastúpenej advokátom JUDr. V. K., K., vo veci namietaného porušenia čl. 17 ods. 1, 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 5 ods. 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v konaní vedenom Krajským súdom v Nitre pod sp. zn. 5 Tpo 31/2010 v spojení s konaním vedeným Okresným súdom Nitra pod sp. zn. 3 Tp 117/2010 v súvislosti s rozhodnutím o návrhu na nahradenie väzby peňažnou zárukou a písomným sľubom a takto

r o z h o d o l :

1. Krajský súd v Nitre v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Tpo 31/2010 v spojení s konaním vedeným Okresným súdom Nitra pod sp. zn. 3 Tp 117/2010 p o r u š i l čl. 17 ods. 1, 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky v súvislosti s rozhodnutím o návrhu na nahradenie väzby JUDr. K. D. peňažnou zárukou a písomným sľubom.
2. Uznesenie Krajského súdu v Nitre sp. zn. 5 Tpo 31/2010 z 15. novembra 2010 z r u š u j e .

3. Krajský súd v Nitre je p o v i n n ý zaplatiť JUDr. K. D. primerané finančné zadost'učinenie v sume 4 000 € (slovom štyritisíc eur) do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

1. JUDr. K. D. p r i z n á v a náhradu trov právneho zastúpenia v sume 419,08 € (slovom štyristodevät'násť eur a osem centov), ktorú je Krajský súd v Nitre p o v i n n ý zaplatiť na účet právneho zástupcu JUDr. V. K., K., do jedného mesiaca od právoplatnosti tohto nálezu.

5. Sťažnosti JUDr. K. D. vo zvyšnej časti n e v y h o v u j e .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Uznesením Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) č. k. II. ÚS 76/2011-24 z 10. marca 2011 bola prijatá na ďalšie konanie sťažnosť JUDr. K. D., K. (ďalej len „sťažovateľka“), vo veci namietaného porušenia čl. 17 ods. 1, 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 5 ods. 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) v konaní vedenom Krajským súdom v Nitre (ďalej len „krajský súd“) pod sp. zn. 5 Tpo 31/2010 v spojení s konaním vedeným Okresným súdom Nitra (ďalej len „okresný súd“) pod sp. zn. 3 Tp 117/2010 v súvislosti s rozhodnutím o návrhu na nahradenie väzby peňažnou zárukou a písomným sľubom.

Podľa § 30 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) prerokoval ústavný súd túto vec na neverejnom zasadnutí, keďže sťažovateľka podaním zo 17. júna 2011 a krajský súd vo vyjadrení z 19. apríla 2011 vyslovili súhlas, aby sa upustilo od ústneho pojednávania. Ústavný súd vychádzal preto z listinných dôkazov a vyjadrení nachádzajúcich sa v jeho spise.

Zo sťažnosti (v rozsahu, v akom bola prijatá na ďalšie konanie) vyplýva, že sťažovateľka bola vzatá do väzby uznesením okresného súdu sp. zn. 3 Tp 68/2010 z 8. mája 2010 v spojení s uznesením krajského súdu sp. zn. 6 Tpo 14/2010 z 20. mája 2010 z dôvodov uvedených v ustanovení § 71 ods. 1 písm. b) a c) Trestného poriadku. Väzba začala 5. mája 2010 o 20.25 h. Ďalším uznesením okresného súdu sp. zn. 3 Tp 96/2010 z 29. júla 2010 v spojení s uznesením krajského súdu sp. zn. 5 Tpo 24/2010 z 19. augusta 2010 bola zamietnutá žiadosť sťažovateľky o prepustenie z väzby. Nová žiadosť sťažovateľky o nahradenie väzby peňažnou zárukou bola uznesením okresného súdu sp. zn. 3 Tp 117/2010 z 3. novembra 2010 zamietnutá s tým, že ďalšie trvanie väzby je dané už iba podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Následným uznesením krajského súdu sp. zn. 5 Tpo 31/2010 z 15. novembra 2010 bola zamietnutá jej sťažnosť proti uzneseniu okresného súdu.

Sťažovateľka namieta, že v odôvodnení uznesenia krajského súdu sp. zn. 5 Tpo 31/2010 z 15. novembra 2010 sa na strane 2 v druhom odseku konštatuje, že podanú sťažnosť sama, ale ani prostredníctvom svojich obhajcov neodôvodnila. Pritom v skutočnosti vo vlastnom mene podala odôvodnenie sťažnosti, ktoré jej obhajca podal na poštovú prepravu na Slovenskej pošte, pobočka S. (ďalej len „pošta“) doporučeným listom 9. novembra 2010. Dôvody sťažnosti doplnila vo vlastnom mene podaním odoslaným jej obhajcom z pošty doporučeným listom 10. novembra 2010. Ďalšie dôvody sťažnosti podala prostredníctvom svojho obhajcu a tieto boli rovnako podané na poštovú prepravu na pošte doporučeným listom 9. novembra 2010. Vylučuje, aby nebolo možné tieto podania dodať krajskému súdu včas. Konštatovanie krajského súdu, že sťažnosť nebola odôvodnená, vzbudzuje podozrenie, že krajský súd pri svojom rozhodovaní nemal k dispozícii potrebný spisový materiál. Toto podozrenie sa umocňuje tým, že krajský súd rozhodol o sťažnosti v pondelok 15. novembra 2010, pričom v piatok 12. novembra 2010 sa spis nachádzal na okresnom súde v súvislosti so spisovaním zápisnice a s rozhodovaním o predĺžení väzby pod sp. zn. 3 Tp 139/2010. Následne sa vyhotovovali uznesenia, vypisovali doručky a obhajcovia sťažovateľky odchádzali z úkonu okresného súdu okolo 15.00 h. Je preto otázne, kedy bolo možné na krajskom súde oboznámiť sa so spisovým materiálom. Krajský súd rozhodol bez toho, aby sa s argumentáciou sťažovateľky oboznámil, čo podľa jej názoru

malo vplyv na vecnú stránku rozhodnutia. Odzrkadľuje sa to aj v nepresvedčivom a paušálnom odôvodnení uznesenia krajského súdu.

Sťažovateľka navrhuje vydať nález, ktorým by ústavný súd v konaní vedenom krajským súdom pod sp. zn. 5 Tpo 31/2010 v spojení s konaním vedeným okresným súdom pod sp. zn. 3 Tp 117/2010 vyslovil porušenie čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy a čl. 5 ods. 3 dohovoru v súvislosti s rozhodnutím o jej návrhu na nahradenie väzby peňažnou zárukou a písomným sľubom. Požaduje tiež priznanie finančného zadost'učinenia v sume 5 000 €, ako aj náhradu trov právneho zastúpenia advokátom vo výške 261,82 €.

Z vyjadrenia predsedníčky krajského súdu sp. zn. Spr 464/11 z 19. apríla 2011 doručeného ústavnému súdu 26. apríla 2011 vyplýva, že s námietkami sťažovateľky nesúhlasí. Krajský súd v odôvodnení namietaného uznesenia sp. zn. 5 Tpo 31/2010 podrobne uviedol, z akých podkladov vychádzal, akými právnymi úvahami sa zaoberal a k akým právnym záverom pri prerokovaní a rozhodovaní dospel. V zmysle § 2 ods. 6 Trestného poriadku súdy sú povinné väzobné veci vybavovať prednostne a urýchlene. Táto právna úprava je známa nielen súdu, ktorý ju v danom prípade aj dodržal, ale musela byť známa aj sťažovateľke ako osobe znalej práva a aj jej obhajcom. Nemožno preto zazlievať krajskému súdu, že o sťažnosti rozhodol prednostne a urýchlene. Takáto námietka je právne irelevantná. Sťažovateľke plynula lehota na predloženie dôvodov sťažnosti minimálne od vyhlásenia uznesenia okresného súdu 3. novembra 2010. Obhajca sťažovateľky však doručil dôvody sťažnosti do podateľne okresného súdu až 15. novembra 2010, a to aj napriek tomu, že deň vyhotovenia sťažnosti je 9. november 2010. Skutočnosť, že sťažnostné dôvody neboli včas doručené krajskému súdu, ide plne na vrub sťažovateľke, resp. jej obhajcovi. Čo sa týka kolobehu podaní na okresnom súde a krajskom súde, tento je štandardný a v rozsahu možností týchto súdov. Vzhľadom na prezentovaný priebeh súdneho konania, jeho výsledok a vzhľadom na príslušné zákonné ustanovenia považuje sťažnosť za neopodstatnenú.

Z repliky právneho zástupcu sťažovateľky zo 17. júna 2011 doručenej ústavnému súdu 24. júna 2011 vyplýva, že predloženými dokladmi z reklamačného konania voči pošte sa hodnoverne potvrdila pravdivosť tvrdení sťažovateľky, a preto považuje vyjadrenie

predsedníčky krajského súdu za účelové a zavádzajúce. Lehota na predloženie dôvodov sťažnosti proti uzneseniu okresného súdu sťažovateľke nemohla začať plynúť vyhlásením uznesenia 3. novembra 2010, pretože od uvedeného okamihu plynula trojdňová lehota na podanie sťažnosti. Odôvodnenie sťažnosti bolo možné podať až po doručení uznesenia sťažovateľke, ktorá nebola osobne prítomná na okresnom súde pri vyhlásení uznesenia. Sťažovateľka požaduje náhradu trov právneho zastúpenia advokátom v celkovej výške 419,08 €.

Z repliky krajského súdu sp. zn. Spr 464/11 z 20. júla 2011 doručenej ústavnému súdu 26. júla 2011 vyplýva, že krajský súd zamietol sťažnosť podanú sťažovateľkou, a nie jej obhajcom, ktorú tento podal v jej mene z dôvodu, že sa 3. novembra 2010 nezúčastnila na výsluchu. Keďže sťažnosť bola podaná ihneď, nebolo na mieste skúmať zachovanie lehoty uvedenej v ustanovení § 187 ods. 1 a 2 Trestného poriadku, pretože neboli pochybnosti o včasnosti podanej sťažnosti. Krajský súd rozhodol o sťažnosti v lehote osem dní od predloženia veci okresným súdom. Tento časový priestor bol dostatočný na doručenie odôvodnenia podanej sťažnosti. Trestný poriadok neurčuje dĺžku lehoty, ktorá je primeraná na zaslanie písomne odôvodnenej sťažnosti. Vzhľadom na dodržanie povinnosti prednostného a urýchleného vybavovania väzobných vecí by bolo porušením tejto povinnosti, keby sa o väzbe sťažovateľky rozhodlo neskoršie. Sťažovateľka sa sama vzdala prítomnosti na výsluchu o jej žiadosti, a preto vypracované uznesenie sudcu pre prípravné konanie okresného súdu jej muselo byť doručované do Ústavu na výkon väzby P. Zachovanie nejakej konkrétnej lehoty na zaslanie písomne odôvodnenej sťažnosti by podstatne predĺžilo dobu, v ktorej by bolo o žiadosti sťažovateľky právoplatne rozhodnuté. Námietky sťažovateľky v konaní vedenom ústavným súdom sú len formálne, a to tým viac, že namieta aj porušenie zásady rýchlosti rozhodovania o jej návrhu na prepustenie z väzby a nahradenie väzby peňažnou zárukou a písomným sľubom.

II.

Zo spisu okresného súdu sp. zn. 3 Tp 117/2010, ktorý si ústavný súd zadovážil, vyplývajú tieto skutočnosti:

Z prípisu obhajcu JUDr. I. Š. z 9. novembra 2010 adresovaného okresnému súdu k sp. zn. 3 Tp 117/2010 vyplýva, že z poverenia sťažovateľky predkladá jej rukopisné podanie „*Vec: - doplnenie odôvodnenia sťažnosti*“ a jeho prepis do strojopisnej podoby. V prílohe prípisu sa nachádza jednak rukou písané podanie sťažovateľky označené ako „*Vec: - doplnenie odôvodnenia sťažnosti*“, ako aj prepis tohto podania do strojopisnej podoby. V úvodnej vete podania sťažovateľka uvádza: „*Písomne som zdôvodnila dôvody mojej sťažnosti voči uzneseniu okresného súdu v Nitre sp. zn. 3 Tp 117/2010, kde toto podanie – odôvodnenie sťažnosti voči tomuto uzneseniu zo dňa 3. 11. 2010 ešte doplňujem – a to nasledovne.*“ Na prípise obhajcu je dátumová pečiatka okresného súdu, z ktorej vyplýva, že prípis bol doručený do podateľne okresného súdu 15. novembra 2010, pričom presná hodina, kedy bol doručený, nie je uvedená. Ďalej je na prípise dátumová pečiatka krajského súdu, z ktorej vyplýva, že prípis s prílohami bol doručený do podateľne krajského súdu 16. novembra 2010. Ani v tomto prípade nie je označená presná hodina, kedy bol doručený.

Zo zápisnice o neverejnom zasadnutí krajského súdu sp. zn. 5 Tpo 31/2010 vyplýva, že sa toto konalo 15. novembra 2010 o 12.30 h. Okrem iného bola prečítaná zahlásená sťažnosť sťažovateľky, ako aj zahlásená sťažnosť prokurátora, ako aj dôvody sťažnosti prokurátora. Neverejné zasadnutie sa skončilo o 13.00 h.

Z uznesenia krajského súdu č. k. 5 Tpo 31/2010-194 z 15. novembra 2010 vyplýva, že ním bola zamietnutá sťažnosť podaná sťažovateľkou, ako aj prokurátorom proti uzneseniu okresného súdu sp. zn. 3 Tp 117/2010 z 3. novembra 2010. Podľa konštatovania krajského súdu sťažovateľka podala prostredníctvom svojich obhajcov proti uzneseniu okresného súdu sťažnosť hneď po vyhlásení uznesenia, teda včas, avšak ani sama, ale ani prostredníctvom niektorého zo svojich obhajcov túto sťažnosť do dňa konania neverejného zasadnutia krajského súdu neodôvodnila. Prokurátor odôvodnil svoju sťažnosť tvrdením, že u sťažovateľky i naďalej existujú aj dôvody kolúznej väzby podľa § 71 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku. Podľa názoru krajského súdu v súčasnom štádiu trestného stíhania pretrvávajú u sťažovateľky dôvody preventívnej väzby podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Keďže odôvodnenie uznesenia okresného súdu napriek požiadavkám ustanoveným v § 176 ods. 2 Trestného poriadku neobsahuje všetky relevantné právne

úvahy, na základe ktorých okresný súd posudzoval inak úplne a správne zistené a pre rozhodnutie o žiadosti o prepustenie z väzby dokázané skutočnosti a okolnosti, považuje krajský súd za potrebné tieto doplniť. Dôvody preventívnej väzby i naďalej existujú, pričom doteraz zistené skutočnosti nasvedčujú tomu, že skutok, pre ktorý bolo začaté trestné stíhanie, bol spáchaný, má znaky trestného činu a naďalej sú dané dôvody na podozrenie, že tento skutok spáchala sťažovateľka, pretože dôvodnosť tohto podozrenia nebola doteraz vykonaným dokazovaním spochybnená. Navyše naďalej existujú aj konkrétne skutočnosti odôvodňujúce obavu, že by sťažovateľka v prípade prepustenia z väzby na slobodu mohla v páchaní trestnej činnosti, pre ktorú je stíhaná, pokračovať, ktoré vyplývajú z charakteru skutku, pre ktorý bolo opodstatnene vznesené obvinenie. Sťažovateľka totiž opakovanými čiastkovými útokmi tvoriacimi jeden pokračovací trestný čin sa mala snažiť mariť dôkazy v trestnej veci proti obvinenému R. N., a to postupne od 4. februára 2010. Vzhľadom na túto povahu prípadu a osobu sťažovateľky, ktorá sa skutku mala dopustiť v dobe, keď vykonávala advokáciu, nebolo možné prijať ani ponúkanú peňažnú záruku, ale ani písomný sľub. Ani jednotlivo, ale ani v súhrne by to nepredstavovalo dostatočnú náhradu za väzbu.

Z prípisu ústavného súdu č. k. Rvp 107/2011-16 z 18. februára 2011 adresovaného predsedovi okresného súdu vyplýva, že ústavný súd žiada oznámiť, koľkokrát denne a spravidla o ktorej hodine sa donáša pošta do podateľne okresného súdu. Žiada tiež oznámiť, či existuje nejaké usmernenie, resp. ustálená prax pre podateľňu okresného súdu v tom, na ktorých podaniach má byť vyznačená popri dátume aj hodina, resp. minúta doručenia podania podateľni, a to s poukazom na § 136 ods. 1 druhú vetu vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 543/2005 Z. z. o spravovacom a kancelárskom poriadku pre okresné sudy, krajské sudy, Špeciálny súd a vojenské sudy v znení neskorších predpisov.

Z prípisu predsedu okresného súdu sp. zn. Spr 113/11 z 25. februára 2011 doručeného ústavnému súdu 3. marca 2011 vyplýva, že pošta sa do podateľne okresného súdu donáša raz denne, a to ráno medzi 8.00 h a 8.30 h. Existuje ustálená prax, podľa ktorej sa popri dátume, hodina a minúta doručenia vyznačuje na všetkých podaniach, ktoré sa osobne doručia do podateľne súdu, a podanie sa týka ospravedlnenia na pojednávanie, ktoré sa má konať v ten deň alebo na druhý deň, ďalej sa hodina a minúta vyznačuje na všetkých

spisoch, ktoré sa vrátia z odvolacieho konania, na všetkých podaniach z prokuratúry a z polície a na všetkých cenových ponukách na zákazky verejného obstarávania.

Z prípisu právneho zástupcu sťažovateľky zo 4. marca 2011 doručeného ústavnému súdu 10. marca 2011 vyplýva, že predložil ústavnému súdu na jeho požiadanie všetky podania sťažovateľky, ktorými odôvodňovala sťažnosť proti uzneseniu okresného súdu, ako aj potvrdenia o zaslaní týchto podaní okresnému súdu poštou. Z ďalšieho prípisu právneho zástupcu z 2. mája 2011 doručeného ústavnému súdu toho istého dňa vyplýva, že na ďalšiu výzvu ústavného súdu predložil listinné doklady (správy o výsledku reklamačného konania) svedčiace o tom, že písomné podania sťažovateľky a jej obhajcu boli okresnému súdu skutočne aj doručené. Ide o podanie označené ako „*Odôvodnenie sťažnosti proti uzneseniu z 3. 11. 2010 a vyjadrenie k sťažnosti Generálnej prokuratúry SR, obvinenou JUDr. K. D.*“ z 8. novembra 2010 písané strojopisom a opatrené pečiatkou a podpisom advokáta JUDr. I. Š. Podanie bolo odoslané poštou okresnému súdu 9. novembra 2010 a doručené okresnému súdu 11. novembra 2010. Zásielka mala na pošte podacie číslo 98041785. Ďalším je podanie sťažovateľky bez dátumu označené ako „*Vec: Odôvodnenie sťažnosti*“ písané strojom a podpísané sťažovateľkou. Podanie bolo zaslané poštou 9. novembra 2010 a doručené okresnému súdu 12. novembra 2010. Zásielka mala na pošte podacie číslo 98041786. Potom ide o podanie obhajcu sťažovateľky JUDr. I. Š. z 9. novembra 2010, v prílohe ktorého je rukopisné podanie sťažovateľky spolu s prepisom do strojopisnej podoby. Toto podanie bolo odoslané poštou 10. novembra 2010 a doručené okresnému súdu 15. novembra 2010. Zásielka mala na pošte podacie číslo 97905285. Napokon ide o podanie sťažovateľky označené ako „*Vec: - doplnenie odôvodnenia sťažnosti*“ písané rukou, podpísané sťažovateľkou, bez označenia dátumu a odoslané poštou 10. novembra 2010.

Podľa zistenia ústavného súdu sťažovateľka bola uznesením okresného súdu sp. zn. 3 Tp 152/2010 z 29. decembra 2010 prepustená z väzby na slobodu.

III.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd,

alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal. Ústavný súd môže zároveň vec vrátiť na ďalšie konanie, zakázať pokračovanie v porušovaní základných práv a slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, alebo ak je to možné, prikázať, aby ten, kto porušil práva alebo slobody podľa odseku 1, obnovil stav pred porušením.

Podľa čl. 17 ods. 1 ústavy osobná sloboda sa zaručuje.

Podľa čl. 17 ods. 2 prvej vety ústavy nikoho nemožno stíhať alebo pozbaviť slobody inak, ako z dôvodov a spôsobom, ktorý ustanoví zákon.

Podľa čl. 17 ods. 5 ústavy do väzby možno vziať iba z dôvodov a na čas ustanovený zákonom a na základe rozhodnutia súdu.

Podľa čl. 5 ods. 3 dohovoru každý, kto je zatknutý alebo inak pozbavený slobody v súlade s ustanoveniami odseku 1 písm. c) tohto článku, musí byť ihneď predvedený pred sudcu alebo inú úradnú osobu splnomocnenú zákonom na výkon súdnej právomoci a má právo byť súdený v primeranej lehote alebo prepustený počas konania. Prepustenie sa môže podmieniť zárukou, že sa dotknutá osoba ustanoví na pojednávanie.

Podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru každý, kto bol pozbavený slobody zatknutím alebo iným spôsobom, má právo podať návrh na konanie, v ktorom by súd urýchlene rozhodol o zákonnosti jeho pozbavenia slobody a nariadil prepustenie, ak je pozbavenie slobody nezákonné.

Sťažovateľka považuje za porušenie označených práv podľa ústavy a dohovoru skutočnosť, že krajský súd nebral do úvahy viaceré jej podania obsahujúce dôvody sťažnosti proti uzneseniu okresného súdu, hoci tieto boli okresnému súdu doručené ešte predtým, ako krajský súd o sťažnosti rozhodol.

Krajský súd trvá na tom, že žiadne dôvody sťažnosti sa v čase jeho rozhodovania v spise nenachádzali, čo treba pripísať na ťarchu sťažovateľky, ktorá sama ako osoba znalá práva (a rovnako aj jej obhajcovia) musela vedieť, že je povinnosťou krajského súdu konať urýchlene, keďže išlo o rozhodovanie o ďalšom trvaní väzby.

„Z práva na spravodlivý proces vyplýva aj povinnosť súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie“ (Krasa c. Švajčiarsko z 29. apríla 1993).

O zákonnosti väzby podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru rozhoduje súd. Z organického hľadiska pojem súd má rovnaký význam ako v čl. 6 ods. 1, t. j. musí ísť o orgán nezávislý od výkonnej moci a od strán a nestranný. Iná otázka je, či konanie pred súdom podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru musí poskytovať aj rovnaké garancie procesnej povahy, ako v čl. 6 ods. 1. So zreteľom na to, že čl. 6 ods. 1 sa nevzťahuje na konanie a rozhodovanie o väzbe, procesné záruky uvedené v čl. 6 ods. 1 nemožno bez ďalšieho uplatniť aj v prípade čl. 5 ods. 4. Určité základné procesné záruky sa musia poskytovať aj v konaní podľa čl. 5 ods. 4. Tieto záruky nemusia byť nutne rovnaké, ako sú tie, ktoré vyplývajú z čl. 6 ods. 1 v prípade rozhodovania vo veci samej (De Wilde c. Belgicko, Winterwerp c. Holandsko).

Ústavný súd považuje za potrebné predovšetkým zo skutkového hľadiska ustáliť, že, ako to vyplýva zo spisu okresného súdu sp. zn. 3 Tp 117/2010, 15. novembra 2010 bol okresnému súdu doručený prípis obhajcu sťažovateľky z 9. novembra 2010, prílohou ktorého bolo jednak rukopisné podanie sťažovateľky obsahujúce doplnenie odôvodnenia sťažnosti, ako aj prepis tohto podania do strojopisnej podoby. Prípis s prílohami bol krajskému súdu predložený 16. novembra 2010, teda už po rozhodnutí krajského súdu. Žiadne iné podania sťažovateľky či obhajcu, obsahom ktorých by boli dôvody sťažnosti, sa v spise nenachádzajú.

Z listinných dôkazov, ktoré na požiadanie ústavného súdu predložil právny zástupca sťažovateľky, treba považovať za preukázané, že podaním z 8. novembra 2010 doručeným okresnému súdu 11. novembra 2010 došlo k písomnému odôvodneniu podanej sťažnosti. Rovnako sa tak stalo podaním z 9. novembra 2010 podpísaným sťažovateľkou, ktoré bolo doručené okresnému súdu 12. novembra 2010. Ani jedno z týchto podaní sa však v spise okresného súdu nenachádza.

Možno prisvedčiť krajskému súdu, že bolo jeho povinnosťou rozhodnúť o sťažnosti prednostne a urýchlene. Rovnako treba súhlasiť so sťažovateľkou, že pri rozhodovaní krajského súdu o ďalšom trvaní väzby museli byť dodržané určité základné princípy spravodlivého súdneho konania v prospech sťažovateľky.

Zo všeobecného hľadiska možno konštatovať, že v prípade, ak prichádza do úvahy paralelná aplikácia viacerých zložiek práva na spravodlivé súdne konanie, je povinnosťou všeobecných súdov postupovať tak, aby sa poskytla ochrana všetkým do úvahy prichádzajúcim zložkám. Z ústavnoprávneho hľadiska je neakceptovateľné, aby niektorá zo zložiek práva na spravodlivé súdne konanie bola uprednostnená do tej miery, že tým dôjde k praktickému eliminovaniu inej zložky.

Treba zdôrazniť, že okresný súd nesplnil dôsledne svoje povinnosti v súvislosti s realizáciou práva sťažovateľky na spravodlivé súdne konanie pri rozhodovaní o ďalšom trvaní väzby, a to v súvislosti s jej právom na to, aby sa krajský súd zaoberal argumentmi, ktorými odôvodňovala sťažnosť podanú proti pre ňu nepriaznivému uzneseniu okresného súdu. Pochybenie okresného súdu sa najmarkantnejšie prejavilo v tom, že podanie sťažovateľky z 8. novembra 2010 doručené okresnému súdu 11. novembra 2010 a ďalšie podanie doručené 12. novembra 2010 (obe obsahovali dôvody sťažnosti) neboli vôbec založené do spisu a predložené krajskému súdu. Jediné podanie sťažovateľky obsahujúce dôvody sťažnosti (doplnenie odôvodnenia), ktoré bolo doručené okresnému súdu 15. novembra 2010 a ktoré je založené v spise, bolo okresným súdom predložené krajskému súdu až 16. novembra 2010, teda oneskorene, keďže krajský súd rozhodol o riadnom opravnom prostriedku ešte 15. novembra 2010.

Podľa zistenia ústavného súdu prípis obhajcu sťažovateľky z 9. novembra 2010, obsahujúci jednak v rukopisnej a jednak v strojopisnej podobe doplnenie odôvodnenia sťažnosti, bol s veľkou mierou pravdepodobnosti doručený do podateľne okresného súdu 15. novembra 2010 v čase medzi 8.00 h a 8.30 h, keďže podľa oznámenia predsedu okresného súdu pošta sa do podateľne okresného súdu donáša raz denne, a to ráno medzi 8.00 h a 8.30 h. Presnejšie stanovenie času doručenia prípisu do podateľne súdu nebolo možné, pretože v prípade podaní takéhoto druhu podateľňa presnú hodinu a minútu prijatia podania nevyznačuje. Berúc do úvahy, že neverejné zasadnutie krajského súdu, na ktorom sa rozhodlo o sťažnosti, sa konalo 15. novembra 2010 v čase od 12.30 h do 13.00 h, ako aj skutočnosť, že okresný súd a krajský súd sídlia v rovnakom meste, ba dokonca v rovnakej budove, v danom konkrétnom prípade nič nebránilo okresnému súdu uvedené podanie okamžite krajskému súdu predložiť. Zároveň bolo povinnosťou okresného súdu postupovať s najväčším urýchlením, lebo len tak bolo možné dosiahnuť realizáciu práva na urýchlené rozhodnutie o väzbe a práva na to, aby krajský súd poznal argumentáciu sťažovateľky.

Možno zhrnúť, že okresný súd svojím postupom zmaril uplatnenie práva sťažovateľky na to, aby krajský súd prihliadol pri rozhodovaní o sťažnosti na jej argumenty. Dve jej podania obsahujúce dôvody sťažnosti vôbec nevzal na vedomie tým, že neboli ani len založené do spisu, a ďalšie podanie nepredložil včas krajskému súdu, hoci tak mal a mohol urobiť.

Prichodí konštatovať, že hoci krajský súd zo subjektívneho hľadiska nezavinil skutočnosť, že sa o dôvodoch sťažnosti nedozvedel a že na ne nemohol prihliadať, nič to nemení na tom, že z objektívneho hľadiska vzaté právo sťažovateľky podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy porušil (bod 1 výroku nálezu).

Podľa § 56 ods. 2 prvej vety zákona o ústavnom súde, ak sa základné právo alebo sloboda porušili rozhodnutím alebo opatrením, ústavný súd také rozhodnutie alebo opatrenie zruší.

Berúc do úvahy citované ustanovenie ústavný súd zrušil uznesenie krajského súdu č. k. 5 Tpo 31/2010-194 z 15. novembra 2010, a to aj napriek tomu, že sťažovateľka

vydanie takéhoto výroku nepožadovala (bod 3 výroku nálezu). Z citovaného ustanovenia totiž vyplýva obligatórnosť tohto postupu.

Podľa § 56 ods. 3 písm. b) zákona o ústavnom súde ak ústavný súd sťažnosti vyhovie, môže vrátiť vec na ďalšie konanie.

Sťažovateľka nepožadovala, aby ústavný súd po zrušení uznesenia krajského súdu vec vrátil na ďalšie konanie. Takýto postup by v danom prípade ani neprichádzal do úvahy, a to vzhľadom na skutočnosť, že sťažovateľka bola uznesením okresného súdu sp. zn. 3 Tp 152/2010 z 29. decembra 2010 prepustená z väzby, čo znamená, že v súčasnosti už nie je možné dôvodnosť trvania väzby sťažovateľky skúmať so spätnou účinnosťou, teda za dobu minulú.

Ústavný súd uložil krajskému súdu zaplatiť sťažovateľke primerané finančné zadost'učinenie v sume 4 000 € (bod 3 výroku nálezu).

Hoci ústavný súd zrušil uznesenie krajského súdu o zamietnutí sťažnosti podanej sťažovateľkou, nemohol zároveň vec vrátiť na ďalšie konanie, keďže možnosť ďalej preskúmať dôvodnosť väzby sťažovateľky už nie je daná vzhľadom na to, že väzba sťažovateľky sa už skončila. Znamená to vo svojich dôsledkoch, že pochybením, ktorého sa krajský súd objektívne dopustil, bolo s konečnou platnosťou zmarené právo sťažovateľky na súdne preskúmanie dôvodnosti trvania jej väzby. Došlo teda vlastne k denegationis iustitiae. Na nápravu takto vzniknutej ujmy bolo potrebné priznať sťažovateľke primerané finančné zadost'učinenie, ktorého výšku ústavný súd ustálil vzhľadom na okolnosti prípadu, následok, ku ktorému došlo, a princíp spravodlivosti sumou 4 000 €.

Ústavný súd priznal sťažovateľke náhradu trov právneho zastúpenia advokátom v požadovanej sume 419,08 €. Za tri úkony v roku 2011 (prevzatie a príprava zastúpenia, sťažnosť, replika na vyjadrenie krajského súdu) trikrát po 123,50 €, ďalej režijný paušál trikrát po 7,41 € a napokon 20 % dane z pridanej hodnoty zo sumy 392,73 €, teda 78,54 €. Celkove trovy právneho zastúpenia sťažovateľky advokátom by predstavovali sumu 471,27 €. Nebolo však možné priznať čiastku vyššiu, ako bola požadovaná (bod 4 výroku nálezu).

Nebolo možné vyhovieť sťažnosti v časti požadujúcej vyslovenie porušenia čl. 5 ods. 3 dohovoru (bod 5 výroku nálezu). Namietané pochybenie zodpovedá totiž skutkovej podstate čl. 5 ods. 4 dohovoru (pozri už citované rozhodnutia vo veciach De Wilde c. Belgicko, Winterwerp c. Holandsko).

Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok, treba pod právoplatnosťou nálezu uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako to vyplýva z výrokovej časti tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 14. septembra 2011